

KURSPLAN

Kommunikation i matematik och skriftspråk i förskola och fritidshem (specialisering LBSK), 30 högskolepoäng

Mathematics and Literacy Communication in Pre-School Education and Out-of-School Care, 30 credits

Kurskod:	LKMN11	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställt av:	Nämnd för Lärarutbildningen 2008-09-29	Utbildningsområde:	Undervisningsområdet
Gäller fr.o.m.:	Gäller ht -11.	Ämnesgrupp:	UV1
Reviderad av:	Nämnd för Lärarutbildningen 2011-09-19	Fördjupning:	G2F
Version:	1		

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten

- visa fördjupad förståelse för barns/elevs kommunikation och läroprocesser inom såväl matematik som skriftspråk
- visa kunskap om teorier kring barns/elevs matematik- och skriftspråklärande
- visa insikt om betydelsen av barns/elevs egna erfarenheter, frågor och intresse som utgångspunkt för matematik- och skriftspråklärande
- visa förståelse för matematik- och skriftspråklärande i relation till olika kreativa uttryckssätt

Innehåll

Matematiska läroprocesser, 7,5 hp

Mathematical learning processes

Innehåll

Lärouppgifter kring matematik utifrån aktuella styrdokument och aktuell forskning

Antalsuppfattning, taluppfattning

Geometri, mönster och samband

Orientering i tid och rum

Sortering och klassificering

Problemlösning

Musik och dans som didaktiskt verktyg för barns/elevs matematiklärande

Lärandemål

Efter avslutad delkurs förväntas studenten

- kunna beskriva och redogöra för lärares uppgifter kring barns/elevs matematiklärande utifrån styrdokument och forskning
- kunna redogöra för grundläggande matematiska begrepp
- visa förmåga att beskriva och analysera matematiska aktiviteter

- visa kunskap om musik och dans som kommunikation av matematiska begrepp

Examination

Delkursen examineras genom litteraturseminarium, samt en enskild uppgift kopplad till verksamheten som redovisas såväl muntligt som skriftligt.

Skriftspråkliga lärprocesser, 7,5 hp

Early literacy learning processes

Innehåll

Läraryppdraget kring språk och kommunikation utifrån aktuella styrdokument och aktuell forskning
Barns/elevs språkliga utveckling, språkliga medvetenhet och skriftspråklärande
Barns/elevs kommunikation och meningsskapande i och utanför förskola och fritidshem
Introduktion av literacybegreppet
Material samt kreativa språk- och textmiljöer
Observation, analys och pedagogisk dokumentation
Orientering kring flerspråkighet
Musik och skriftspråklärande

Lärandemål

Efter avslutad delkurs förväntas studenten

- kunna beskriva och redogöra för lärares uppdrag kring språk och kommunikation samt skriftspråkliga lärande utifrån styrdokument och forskning
- kunna redogöra för grundläggande teorier kring barns/elevs språkliga utveckling och språklig medvetenhet samt
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande som stöd i arbetet med barns/elevs språkliga lärprocesser
- visa kunskap om materialets samt den pedagogiska språkmiljöns betydelse i förskola och fritidshem
- visa kunskap om skriftspråklärande genom musik

Examination

Delkursen examineras genom grupp-paper kring barns/elevs språkande i förskolans/ fritidshemmets miljö och teoretiska aspekter på barns/elevs språkande. En enskild literacyinventering samt en paruppgift kring musik och skriftspråklärande.

Skapande verksamheter, matematik- och skriftspråklärande, 7,5 hp

Creative activities, mathematics and early literacy learning

Innehåll

Digitala medier som verktyg för barns/elevs matematik- och skriftspråklärande
Barns/elevs visuella kulturer
Lekens flertydighet
Estetiska lärprocesser
Sagan och berättande
Barns/elevs utforskande av tecken och symboler
Miljöer för nyfikenhet, utforskande, lärande och lek

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten

- visa förmåga att använda digitala medier i den pedagogiska praktiken i relation till läs-, skriv- och matematiklärande
- kunna redogöra för hur visuell kultur och bild kan användas för förståelse av skriftspråk och mate-

matik

- kunna redogöra för tecken och symboler som kommunikativa redskap i matematik och skriftspråk
- ha förmåga att observera, analysera och dokumentera barns utforskande av tecken och symboler

Examination

Delkursen examineras genom litteraturseminarium, samt genom en enskild genomförd presentation i digital form.

Projekt som didaktiskt verktyg för matematik- och skriftspråkslärande, 7,5 hp

Project as a didactic tool in mathematics and early literacy learning

Innehåll

Arbeta i projekt

Organisation och struktur kring pedagogiska processer

Uppföljning, utvärdering

Pedagogisk dokumentation

Lyssnande och dialogens betydelse för matematik- och skriftspråkslärande

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten

- visa kunskap om projekt som didaktiskt verktyg för barns/elevs matematiska och skriftspråkliga läroprocesser
- visa fördjupade kunskaper såväl muntligt som skriftligt av organisationens betydelse och lärarens uppdrag i uppföljning och utvärdering
- ha kunskap om, och förhålla sig kritisk till, olika dokumentationssätt som grund för uppföljning och utvärdering
- visa fördjupad förmåga att reflektera över sin egen kommunikativa roll för barns/elevs matematiska och skriftspråkliga lärande
- visa kunskap om pedagogisk dokumentation som ett verktyg för att planera och följa matematiska och skriftspråkliga läroprocesser samt utvärdera sitt eget arbete som grund för verksamhetsutveckling

Examination

Delkursen examineras genom ett processinriktat projektarbete i grupp med enskild reflektionsdel, samt litteraturseminarium. enskilt och i grupp, kring text och bildmaterial.

Undervisningsformer

Distansutbildning via webbplattformen Ping-pong, med närträffar på HLK. Föreläsningar, litteraturstudier, bild- och musiklaborationer.

Förkunskapskrav

Godkända kurser i Lärande 1, 30 hp, och 60 hp i en inriktning eller motsvarande

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

Se resp. delkurs.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Matematiska lärprocesser	7.5 hp	U/G
Skriftspråkliga lärprocesser	7.5 hp	U/G
Skapande verksamheter, matematik- och skriftspråklärande	7.5 hp	U/G
Projekt som didaktiskt verktyg för matematik och skriftspråk	7.5 hp	U/G

Kursvärdering

Kursvärdering sker enligt anvisningar i utbildningsplanen.

Kurslitteratur

Matematiska lärprocesser, 7,5 hp

Björklund, Camilla (2007). Hållpunkter för lärande - små barns möte med matematik. <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/5323/BjorklundCamilla.pdf?sequence=2>

Heiberg Solem, Ida & Lie Reikerås, Elin Kirsti (2004). Det matematiska barnet. Stockholm: Natur & Kultur. 336 s.

Heiberg Solem, Ida, Alseth, Björnar & Nordberg, Gunnar (2011). Tal och tanke - matematikundervisning från förskoleklass till årskurs 3. Lund: Studentlitteratur. 390 s.

Johnsen Hoines, Marit (2004). Matematik som språk. Stockholm: Liber. 210 s.

Nämnamn Tema. (2000). Matematik från början. Göteborgs universitet ncm.gu. 245 s.

Palmer, Anna (2011). Hur blir man matematisk? Stockholm: Liber. 128 s.

Skolverket (2010). Läroplan för förskolan. Reviderad 2010.

Litteraturen i delkurs 1 kommer att följa studenterna i kommande delkurser.

Skriftspråkliga lärprocesser

Fast, Carina (2007). Sju barn lär sig läsa och skriva. Familjeliv och populärkultur i möte med förskola och skola. (Uppsala studies in education,115). Uppsala: Acta Universitatis, Uppsala. 221 s.

Jönsson, Karin (2009). Bygga broar och öppna dörrar. Att läsa, skriva och samtala om texter i förskola och skola. Stockholm: Liber. 200 s.

Hagtvat, B. (2002). Skriftspråsutveckling genom lek. Stockholm: Natur och kultur. 158 s.

Haugen, Synnöve & Røthle, Monika (2006). Småbarnspedagogik: fenomenologiska och estetiska förhållningssätt. Stockholm: Liber. 270 s.

Jederlund, Ulf (2011). Musik och språk: ett vidgat perspektiv på barns språkutveckling. Stockholm: Runa. 153 s.

Liberg, Caroline (2007). Språk och kommunikation, Att läsa och skriva : forskning och beprövad erfarenhet. Stödmaterial, 1651-9787 ; 2007:4, Myndigheten för skolutveckling, Stockholm. pp. 7-23. 16 s.

Lindö, Rigmor (2009). Det tidiga språkbudet. Lund: Studentlitteratur. 272 s.

Myndigheten för skolutveckling (2004). Faktisk Fantasi - barns språkutveckling

Hämtas på <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1855>. 87 s.

Skolverket (2010). Läroplan för förskolan. Reviderad 2010.

Svensson, Ann-Katrin (2009). Barnet, språket och miljön. Lund: Studentlitteratur. 204 s.

Litteraturen i delkurs 2 kommer att följa studenterna i kommande delkurser.

Skapande verksamheter, matematik- och skriftspråklärande, 7,5 hp

Baxell, Stina (2010). Skapande barn: att arbeta med bild i förskolan. Stockholm: Lärarförbundets förlag. 143 s.

Fast, Carina (2009). Inbillningskraftens betydelse för barns läs och skrivutveckling. s. 34-57.

Kåreland, L. (2009). Sagan och berättelsen som meningsskapare. S.61-85.

Jönsson, Karin (red.) Bygga broar och öppna dörrar: att läsa, skriva och samtala om texter i förskola och

skola. Stockholm: Liber.

Lind, Ulla (2010). Blickens ordning; Bildspråk och estetiska lärprocesser som en kulturform och kunskapsform. Stockholm: Stockholms universitetsförlag. Valda delar. 364 s.

Papic, Mariana & Mulligan, Joanne (2007). The Growth of Early Mathematical Patterning: An Intervention Study. Mathematics: Essential Practice - Volym 2. 10 s.

Persson, Annika & Wiklund, Lena (2008). Hur långt är ett äppelskal? - tematiskt arbete i förskoleklass. Stockholm: Liber. 222 s.

Reggio Children (1997). Skon och måttbandet. 107 s.

Skolverket (2010). Läroplan för förskolan. Reviderad 2010.

Säljö, Roger (2000). Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv. Stockholm: Nordstedts. 250 s.

Projekt som didaktiskt verktyg för matematik- och skriftspråkslärande, 7,5 hp

Colliander, Marie-Anne, Strähle, Lena & Wehner-Godée, Christina (red.) (2010). Om världen och omvärlden. Stockholm: Stockholms universitets förlag. 281 s.

Elfström, Ingela, Nilsson, Bodil, Sterner, Lillemor & Wehner-Godée, Christina (2008). Barn och naturvetenskap - upptäcka, utforska, lära. Stockholm: Liber AB. 170 s.

Reggio Children (2006). Att göra lärande synligt - barns lärande individuellt och i grupp. Stockholm: Stockholms universitets förlag. 343 s.

Riddersporre, Bim & Persson, Sven (2010). Utbildningsvetenskap för förskolan. Stockholm: Natur & Kultur. 278 s.

Skolverket (2010). Läroplan för förskolan. Reviderad 2010.

Skolverket (2010). Stödja och styra. Om bedömning av yngre barn. Stockholm: Fritzes. 77 s.

Wehner-Godée, Christina (2011). Lyssnandets och seendets villkor, pedagogisk dokumentation-Dvd bok. Stockholm: Stockholms universitets förlag. 129 s.

Åberg, Ann & Lenz Taguchi, Hillen (2005). Lyssnandets pedagogik - etik och demokrati i pedagogiskt arbete. Stockholm: Liber. 149 s.